

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Závěry o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 19/2022: Zadávání zakázek na očkovací látky proti COVID-19 v EU – po počátečních problémech bylo zajištěno dostatečné množství dávek, ale výkonnost procesu nebyla dostatečně posouzena

(2022/C 484/04)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

(1) VÍTÁ zvláštní zprávu č. 19/2022 vypracovanou Evropským účetním dvorem (dále jen „Účetní dvůr“) a odpovědi Komise k této zprávě;

(2) BERE NA VĚDOMÍ, že audit Účetního dvora se týká posouzení toho, zda Komise a členské státy pořizovaly očkovací látky proti covidu-19 do konce roku 2021 účinně. V tomto ohledu Účetní dvůr přezkoumal, zda:

- přípravy EU na zadávání zakázek na očkovací látky proti covidu-19 byly účinné;
- vyjednavací EU dokázali ve smlouvách, které Unie s výrobci očkovacích látek podepsala, zajistit cíle EU v oblasti zadávání zakázek;
- Komise řešila všechny problémy, které měly na dodávky očkovacích látek dopad.

(3) PŘIPOMÍNÁ, že cílem Strategie EU pro očkovací látky proti COVID-19, zveřejněné Komisí, je zajistit kvalitu, bezpečnost a účinnost očkovacích látek, zajistit včasný přístup členských států a jejich obyvatel k očkovacím látkám a současně stát v čele celosvětového úsilí v oblasti solidarity a zajistit co nejdříve spravedlivý přístup pro všechny obyvatele EU k cenově dostupné očkovací látce.

(4) UZNÁVÁ, že Strategie EU pro očkovací látky proti COVID-19, díky níž bylo do konce roku 2021 plně naočkováno 80 % dospělé populace EU, je významným úspěchem a příkladem přidané hodnoty spolupráce v rámci EU.

(5) PŘIPOMÍNÁ, že členské státy a Komise schválily dohodu, která Komisi zmocnila k uzavírání dohod s výrobci očkovacích látek za účelem pořizování očkovacích látek proti covidu-19 jménem členských států ⁽¹⁾.

(6) BERE NA VĚDOMÍ, že podle zvláštní zprávy Účetního dvora byla Strategie EU pro očkovací látky proti COVID-19 postavena na hlavní úloze dvou subjektů, zejména Řídicího výboru, který dohlíží na jednání a potvrzování smluv před podpisem, a společného vyjednavacího týmu pověřeného samotným sjednáváním smluv.

(7) BERE NA VĚDOMÍ, že podle zvláštní zprávy vedla předsedkyně Komise v březnu 2021 předběžná jednání o smlouvě se společností Pfizer/BioNTech, což byla jediná smlouva, u které v rozporu s rozhodnutím Komise o pořizování očkovacích látek proti covidu-19 nebyl společný vyjednavací tým do této fáze jednání zapojen. Dne 9. dubna 2021 předložila Komise řídicímu výboru podmínky sjednané mezi předsedkyní Komise a společností Pfizer/BioNTech a řídicí výbor vyjádřil souhlas s vyhlášením výzvy k podávání nabídek. Jedná se o největší smlouvu o očkovacích látkách proti covidu-19, která bude až konce roku 2023 v portfoliu očkovacích látek EU převládat.

(¹) Příloha rozhodnutí Komise C(2020) 4192 final ze dne 18. června 2020.

(8) VYZÝVÁ Komisi, aby při plnění cílů Strategie EU pro očkovací látky pokračovala ve spolupráci s členskými státy, ale aby se také současně zabývala nedostatky, zejména v oblasti transparentnosti, řízení a potřeb členských států.

(9) BERE NA VĚDOMÍ zjištění uvedená ve zprávě, a to zejména tato:

- Komise vypracovala svou strategii pro očkovací látky v rané fázi pandemie, kdy na trhu ještě žádné očkovací látky proti covidu-19 nebyly;
- EU se podařilo pořídit očkovací látky proti covidu-19 tím, že podpisem smluv s řadou různých výrobců zajistila diverzifikované portfolio s cílem rozložit riziko neúspěšného vývoje očkovací látky;
- přípravy EU na zadávací řízení na očkovací látky proti covidu-19 byly většinou účinné, avšak EU zahájila proces zadávání zakázek později než Spojené království a USA;
- podmínky smluv se v průběhu času vyvíjely a vyjednavací EU byli v pozdějších smlouvách, které EU s výrobci očkovacích látek podepsala, lépe schopni zajistit její cíle v oblasti zadávání zakázek.
- Komise a deset ze čtrnácti členských států, které odpověděly na průzkum Účetního dvora, si přejí, aby byl po udělení standardní registrace zaveden standardnější režim odpovědnosti;
- Komise navrhla, aby se systém zadávání veřejných zakázek používal i v případě budoucích zdravotních krizí, aniž by nejprve vyhodnotila jeho výkonnost nebo prozkoumala systémy zadávání veřejných zakázek třetích zemí;
- problémy spojené s výrobou a dodavatelským řetězcem výroby očkovacích látek Komise v plné míře analyzovala teprve po podpisu většiny smluv. Pokud jde o pracovní skupinu na podporu výrobních a dodavatelských řetězců, Komise ji vytvořila až v únoru 2021. Přestože skupina pomohla některé problémy vyřešit, není jasné, jak velký měla vliv na růst výroby očkovacích látek.

(10) SOUHLASÍ s připomínkami Účetního dvora v souvislosti se zjištěními a doporučeními uvedenými ve zprávě, zejména že:

- Komisi se podařilo vytvořit diverzifikované portfolio očkovacích látek, ale EU je v období 2022–2023 závislá hlavně na jednom dodavateli;
- Komise v úzké spolupráci s členskými státy podporovala plnění smluv, ale měla jen málo možností, jak řešit problémy s dodávkami;
- nové právní předpisy a nová opatření EU v této oblasti nebyly na základě posouzení dopadů *ex ante* ze strany Komise stanoveny.

(11) VÍTÁ odpověď Komise na zjištění Účetního dvora a iniciativy, které již byly přijaty za účelem realizace těchto doporučení, včetně návrhu nařízení Rady o rámci opatření pro lékařská protiopatření v případě mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví na úrovni Unie ⁽²⁾.

(12) BERE NA VĚDOMÍ doporučení Účetního dvora, a VYZÝVÁ proto Komisi, aby:

- do jednoho roku od přijetí nařízení o rámci pro krizové situace ⁽³⁾ a revidovaného finančního nařízení ⁽⁴⁾ vypracovala pokyny pro zadávání zakázek v souvislosti s pandemií na základě získaných poznatků a pokud možno při zohlednění dostupných informací umožňujících určit osvědčené postupy pro budoucí vyjednávací týmy;
- vyhodnotila rizika způsobu, jakým EU zakázky zadává, s cílem navrhnout vhodná opatření;
- provedla nezávislé hodnocení přiměřenosti postupů pro posuzování účinnosti, cen, modelu plateb, množství očkovacích látek proti covidu-19 pořízených EU z hlediska veřejného zdraví, jednotlivých prvků smluvních ustanovení, jakož i kritérií pro výběr vyjednávacího týmu, s cílem získat podklady pro připravované pokyny;
- provedla v úzké spolupráci s členskými státy testy všech částí svého aktualizovaného rámce pro zadávání veřejných zakázek s cílem určit případné nedostatky a oblasti, v nichž je třeba dosáhnout zlepšení;

(13) ZDŮRAZŇUJE, že je důležité vzít si ze systému zadávání zakázek na pořízení očkovacích látek proti covidu-19 ponaučení. S ohledem na souvislosti celosvětové pandemie, během níž byly smlouvy sjednávány, a aniž jsou tyto souvislosti dotčeny, členské státy zdůrazňují, že je třeba zajistit pro ně v budoucích smlouvách větší flexibilitu, zejména pokud jde o nakupovaná množství, harmonogramy dodávek a plateb po dodání v závislosti na dodaných očkovacích látkách, jakož i vymezit přesnější definici přijatelné doby použitelnosti. S ohledem na úlohu EU při aktivním přispívání ke globální reakci prostřednictvím dárcovství očkovacích látek VYZÝVÁ k usnadnění podmínek pro realizaci těchto darů, které by umožnilo rychlé dodání do třetích zemí přímo od výrobců nebo darování dávek již dodaných členskému státu.

⁽²⁾ Dokument COM(2021) 577 final.

⁽³⁾ Dokument 2021/0294 (NLE).

⁽⁴⁾ Dokument 2022/0162(COD).

(14) S POLITOVÁNÍM KONSTATUJE, že Komise neodpověděla na žádost Účetního dvora o poskytnutí informací o předběžných jednáních o smlouvě, která byla podepsána se společností Pfizer/BioNTech dne 19. května 2021, a VYZÝVÁ Komisi, aby nezbytné informace poskytla, a umožnila tak orgánům a institucím Unie plnit své úkoly v souladu se Smlouvami.
